

درسنامه + آزمون‌های مبحثی و جامع + پاسخ‌های تشریحی

موج آزمون + جمع‌بندی ادبیات

علیرضا عبدالمحمدی

به همراه
کدهای هوشمند تصویری

ویژه
نظام جدید
آموزشی

انتشارات
نگو

مقدمه مؤلف

تقدیم به احمد و آیدا شاملو

❖ منت خدای را - عزوجل - که آزاد کردن کلمات، موجب آرامش است و پیوند آنها، مزید دانش! هر واژه‌ای که از قلم فرو می‌افتد، مُمدّ حیات است و چون دانسته شود، مفرّج ذات؛ پس در هر واژه‌ای، دو هدف موجود است و بر هر هدفی، تأملی واجب. از عقل و دِراک که برآید کز عهده فهمش به درآید؟ «أطلبوا العلم و لو بالصَّيْنِ، فَأَنْ تَلَبَّ الْعِلْمَ فَرِيضَةٌ»
بچه همان به، که به کنکور خویش رو به اثرهای الگو آورد

❖ سائلان تلاش‌گر این دیار، حیران و پرسان که اجزا و خصوصیات این تصنیف موج‌وار، چیست؟ مؤلف دردمند پرکار، در پاسخ گوید که به فصل «دو کلمه حرف حساب» که بعد از دیباچه قرار داده‌ام، گوش جان، بسپار. حامیان این کتیبه پرمطلب و آزمایش، شادان و پای‌کوبان که از کدام آحاد و افراد، قصد سپاس دارید؟

❖ مؤلف هندسه‌دان ادبیات‌خوان گوید که: بعد از محمّد مهربان متولّی و سکینه خاتون مختار، ذکر اصغر آقای رحیمی و همکاران لازم است که در به‌گزینی از آزمون‌های فخیم نشانه بذل همکاری نمودند.

❖ دودیدگر خاتون‌ها: فرزانه فرزانیان و مهرناز قجری و مرضیه قاسمی و نگار عزیزی و راضیه صالحی و فاطمه احدی و فاضله محسنی شایسته سپاس‌اند.

❖ سه‌دیگر یاد دو هنرمند طراح، زهرا خاتون فیض و مهربان نعیم تدّین بر من فرض است.

مانا باشید

شیخ اجلّ، سعدی شیرازی

و

بندۀ اقلّ، علیرضای تهرانی

فهرست

فصل صفر: دو کلمه حرف حساب ...

فصل اول: جمع بندی

- ❖ لغت و املا ۲
- ❖ تاریخ ادبیات ۱۸
- ❖ آرایه‌های ادبی ۲۳
- استراتژی آرایه‌های ادبی ۵۰
- تست کلی آرایه از کنکور سراسری ۵۶
- پاسخ‌های تشریحی ۶۰
- ❖ دستور زبان فارسی ۶۲
- فصل اول: خلاصه «ساختمان واژه» ۶۲
- فصل دوم: خلاصه «گروه اسمی» ۶۵
- فصل سوم: نقش‌های تبعی ۶۹
- فصل چهارم: نقش‌یابی کلمات ۷۰
- فصل پنجم: خلاصه «نوع جمله» ۷۱
- فصل ششم: جملات پایه و پیرو ۷۴
- فصل هفتم: نکاتی برای واج و هجا ۷۵
- فصل هشتم: واج میانجی ۷۶
- فصل نهم: فرایندهای واجی ۷۷
- فصل دهم: جابه‌جایی ضمیر ۷۸
- فصل یازدهم: شیوه عادی و بلاغی ۷۹
- فصل دوازدهم: انواع حذف ۸۰

فصل سیزدهم: سیر تاریخی واژه و روابط واژه‌ها ... ۸۱

فصل چهاردهم: انواع «ان» ۸۲

❖ قرابت معنایی ۸۳

بخش اول: ستایش و نیایش ۸۳

بخش دوم: ادبیات غنایی ۹۱

بخش سوم: ادبیات تعلیمی ۱۱۱

بخش چهارم: ادبیات حماسی ۱۲۶

بخش پنجم: ادبیات داستانی ۱۴۳

بخش ششم: ادبیات سفر و زندگی ۱۵۸

بخش هفتم: ادبیات پایداری ۱۷۳

بخش هشتم: ادبیات انقلاب اسلامی ۱۸۷

بخش نهم: ادبیات جهان ۲۰۰

❖ فصل دوم: آزمون‌های مبحثی و جامع

آزمون ۱: کلی فارسی دهم ۲۱۲

آزمون ۲: کلی فارسی دهم ۲۱۵

آزمون ۳: کلی فارسی یازدهم ۲۱۸

آزمون ۴: کلی فارسی یازدهم ۲۲۱

آزمون ۵: کلی فارسی دوازدهم ۲۲۴

آزمون ۶: کلی فارسی دوازدهم ۲۲۷

آزمون ۷: کلی فارسی دوازدهم ۲۳۰

آزمون ۳۱: کلی کنکوری ۳۱۰
آزمون ۳۲: کلی کنکوری ۳۱۳
آزمون ۳۳: کلی کنکوری ۳۱۶
آزمون ۳۴: کلی کنکوری ۳۱۹
آزمون ۳۵: کلی کنکوری ۳۲۲
آزمون ۳۶: کلی کنکوری ۳۲۵
آزمون ۳۷: کلی کنکوری ۳۲۸
آزمون ۳۸: کلی کنکوری ۳۳۲
آزمون ۳۹: کلی کنکوری ۳۳۶
آزمون ۴۰: کلی کنکوری ۳۳۹
آزمون ۴۱: کلی کنکوری ۳۴۳
آزمون ۴۲: کلی کنکوری ۳۴۶
آزمون ۴۳: کلی کنکوری ۳۴۹
آزمون ۴۴: کلی کنکوری ۳۵۳
آزمون ۴۵: کلی کنکوری ۳۵۶
آزمون ۴۶: کلی کنکوری ۳۵۹
آزمون ۴۷: کلی کنکوری ۳۶۲
آزمون ۴۸: کلی کنکوری ۳۶۵
آزمون ۴۹: کلی کنکوری ۳۶۸
آزمون ۵۰: کلی کنکوری ۳۷۲
پاسخ‌های تشریحی ۳۷۵
پاسخ‌برگ آزمون‌ها ۴۳۶

آزمون ۸: کلی فارسی دوازدهم ۲۳۳
آزمون ۹: کلی پایه ۲۳۶
آزمون ۱۰: کلی پایه ۲۳۹
آزمون ۱۱: کلی کنکوری ۲۴۲
آزمون ۱۲: کلی کنکوری ۲۴۵
آزمون ۱۳: کلی کنکوری ۲۴۹
آزمون ۱۴: کلی کنکوری ۲۵۲
آزمون ۱۵: کلی کنکوری ۲۵۵
آزمون ۱۶: کلی کنکوری ۲۵۹
آزمون ۱۷: کلی کنکوری ۲۶۳
آزمون ۱۸: کلی کنکوری ۲۶۶
آزمون ۱۹: کلی کنکوری ۲۷۰
آزمون ۲۰: کلی کنکوری ۲۷۳
آزمون ۲۱: کلی کنکوری ۲۷۷
آزمون ۲۲: کلی کنکوری ۲۸۰
آزمون ۲۳: کلی کنکوری ۲۸۴
آزمون ۲۴: کلی کنکوری ۲۸۷
آزمون ۲۵: کلی کنکوری ۲۹۰
آزمون ۲۶: کلی کنکوری ۲۹۴
آزمون ۲۷: کلی کنکوری ۲۹۷
آزمون ۲۸: کلی کنکوری ۳۰۰
آزمون ۲۹: کلی کنکوری ۳۰۴
آزمون ۳۰: کلی کنکوری ۳۰۷

پرسش A: دو قسمت اصلی کتاب را نام ببرید. (۵/۰ نمره)

پاسخ A: قسمت اول کتاب، «جمع‌بندی» است و قسمت دوم کتاب، «آزمون‌ها (موج آزمون)».

پرسش B: فصل جمع‌بندی، شامل چه قسمت‌هایی است؟ هر قسمت را توضیح دهید. (۵ نمره)

پاسخ B: فصل جمع‌بندی این کتاب، شامل پنج قسمت، به شرح زیر است:

الف ← لغت و املا در این فصل، تمام لغات موجود در واژه‌نامه‌های فارسی دهم (یا فارسی ۱)، یازدهم (یا فارسی ۲) و دوازدهم (یا فارسی ۳) را به صورت ترکیب‌شده و به ترتیب الفبایی، آورده‌ام. در کنار کلماتی که اهمیت املائی دارند، علامت ستاره (*) قرار داده شده تا همراه با خواندن واژه‌ها، املائی درون‌کتابی نیز، پوشش داده شود.

ب ← تاریخ ادبیات همه (حتی خواجه حافظ شیرازی!) هم می‌دانند که بحث تاریخ ادبیات در کتاب‌های نظام جدید، بسیار کم شده است. در این فصل، ما «همین کم» را به صورت دسته‌بندی‌شده قرن به قرن آورده‌ایم تا دین خود را به این قسمت مغفول و دوست‌داشتنی و لازم، اما حفظی و سخت برای بچه‌ها، به‌جا آورده باشیم. (اوووو!)

پ ← آرایه‌های ادبی این قسمت شامل مرور تک‌آرایه‌ها و تکنیک‌هاست و البته کنار این مرور به حلّ تست هم پرداخته‌ام. در پایان این فصل، یک آزمون کلی از سؤالات کنکور سراسری سال‌های اخیر، درست کرده‌ام که جنبه خودارزیابی برای بچه‌ها دارد.

ت ← دستور زبان فارسی مرور سریع مباحث دستوری، به همراه ذکر نکات و حلّ تست! باز هم همگان (از جمله خواجه حافظ شیرازی) می‌دانند که مبحث دستور زبان نظام جدید، نسبت به نظام قدیم، کمتر و خلاصه‌تر شده است؛ در ضمن، تا لحظه چاپ این کتاب، اطلاعیه‌ای از طرف دفتر تألیف کتب درسی، مبنی بر حذف بعضی از قسمت‌های دستور زبان، صادر شده است، ولی چون اطلاعیه رسمی از طرف سازمان سنجش داده نشده، آن قسمت‌ها را حذف نکرده‌ام، اما در پاورقی، به احتمال حذف بودنشان اشاره کرده‌ام. بدیهی است، عقل، حکم می‌کند که این مباحث از اولویت اول خارج شود و به اولویت دوم تبدیل شود و حذف قطعی یا عدم حذف آن‌ها را به پس از دریافت اطلاعیه رسمی از طرف سازمان سنجش، موکول کنیم.

ث ← قرابت معنایی این بخش بسیار ویژه است. در نه قسمت براساس مفاهیم، (ادبیات غنایی، ادبیات تعلیمی، ادبیات حماسی و ...) تقسیم‌بندی شده است. تمام مفاهیم مرتبط با آن‌ها را از کتاب‌های درسی استخراج کرده‌ام و برای مرور و تسلط، برای هر یک از مفاهیم و ابیات کتاب درسی، پرسش‌های دوگزینه‌ای (دوانتخابی!) مطرح کرده‌ام که با مقایسه سریع با بیت اصلی، مرور مفیدتری انجام گیرد. پاسخ این دوانتخابی‌ها در پایان همان بخش قرار دارد.

پرسش C: آیا دانش‌آموزان می‌توانند سایر کتب شما را (قرابت معنایی، آرایه‌های ادبی، لغت و املا، دستور زبان فارسی و...) کنار

بگذارند و از مطالب همین کتاب برای یادگیری استفاده کنند؟ (۱ نمره)

پاسخ C: absolutely no! (قطعاً نه)؛ همان‌طور که از اسم این فصل کتاب، پیداست، این قسمت، برای «جمع‌بندی» است. یعنی دانش‌آموزان، کارِ مستمر، براساسِ برنامه‌های داده‌شده را انجام داده‌اند و اکنون می‌خواهند مرور و جمع‌بندی کنند، که در این صورت از مطالبِ این قسمت بهره می‌برند. کسی که چیزی نخوانده، چه چیزی را می‌خواهد جمع‌بندی کند؟! نمبلی موقوف! (Forbidden)

پرسش D: فصل دوم کتاب (فصل آزمون‌ها) چگونه است و چه ساختاری دارد؟ (۲ نمره)

پاسخ D: در فصل آزمون‌ها یا موج آزمون، پنجاه (۵۰ - 50 - خمسین ...) آزمون آورده‌ام. ده (۱۰ - 10 - عشر ...) آزمونِ اوّل که هرکدام ۲۰ تست دارند، شاملِ دو آزمون از فارسی دهم، دو آزمون از فارسی یازدهم، چهار آزمون از فارسی دوازدهم و دو آزمون از پایه (ترکیب فارسی دهم و یازدهم) هستند. در پی آن‌ها چهل (۴۰ - 40 - اربعین ...) آزمون ۲۵ سؤالی کُلی و ترکیبی و جامع کنکوری آورده‌ام.

پرسش E: سطح آزمون‌ها چگونه است و هر آزمون در چه زمانی باید پاسخ داده شود؟ (۷۵/۰ نمره)

پاسخ E: سطح آزمون‌ها با هم، متفاوت است. در بالای هر آزمون، سطح تقریبی آزمون و زمان پیشنهادی برای پاسخ‌گویی را آورده‌ام. اما در مجموع، سطح آزمون‌ها متمایل به دشوار (و در بعضی نواحی بسیار دشوار و در بعضی نواحی متوسط رو به دشوار) است.

پرسش F: بچه‌ها چگونه آزمون‌ها را پاسخ دهند؟ (۲۵/۰ نمره)

پاسخ F: با مداد نرم مشکی! ☺

پرسش G: منظور از سؤال قبل این است که کُلّ آزمون‌ها را یک‌جا بزنند یا نه؟ پاسخ تشریحی تمام سؤالات آزمون را بررسی کنند یا نه؟ اشکالاتی را که در آزمون‌ها دارند، چه کنند؟ (۱/۵ نمره)

پاسخ G: بدیهی است که نباید همه آزمون‌ها را یک‌جا بزنند. این ۵۰ آزمون، باید در طی مراحل جمع‌بندی تا کنکور زده شود. باز هم بدیهی است که پاسخ تشریحی تمام سؤالات آزمون، باید بررسی شود. (حتّی سؤالاتی که بچه‌ها، صحیح پاسخ داده‌اند!) چه بسا از داخل پاسخ‌های تشریحی مطالبی بیاموزند که برایشان مفید است. اشکالاتی که در آزمون به آن‌ها برمی‌خورند دو نوع است: نوع اوّل، آن‌هایی که همان‌جا با خواندن پاسخ تشریحی، رفع می‌شود و نیاز به مراجعه به منابع و کتاب‌های غیر جمع‌بندی‌الگو نیست. نوع دوم، اشکال اساسی است و حتماً باید به کتاب‌های موضوعی الگو یا کتاب درسی یا جزوه دبیر یا دی‌وی‌دی‌ها مراجعه شود.

پرسش H: اساساً این کتاب برای چه زمانی مناسب است؟ (۵/۰ نمره)

پاسخ H: از آغاز ترم دوم تا خود کنکور!

پرسش I: آیا آزمون‌های کتاب، پاسخ تشریحی هم دارند؟ (۵/۰ نمره)

پاسخ I: بَ نَ پ! این کتاب هم، مثل همه تألیفات من، فصلی پاسخ تشریحی دارد! ولی خدایی این سؤالاتان بد بود، چون در پاسخ به سؤال G به فصل پاسخ تشریحی اشاره کرده بودم.

❖ پرسش L: یک سری QR-Code در جاهای مختلف کتاب دیده می‌شود. این‌ها چیست و چگونه استفاده می‌شود؟ (۱/۵ نمره)

❖ پاسخ J: کار جدیدی که برای اولین بار، در میان کتاب‌های ادبیات کشور انجام دادیم، قرار دادن ۳۰ مورد QR Code است. کافی است بچه‌ها دوربین موبایلشان را روی آن بگیرند و از فیلم‌های آموزشی استفاده کنند و لذت ببرند. البته بعضی گوشی‌ها نیاز به اپلیکیشن QR Code خوان دارند که چون خود بچه‌ها در این زمینه‌ها استادند، نیاز به توضیح بیشتر بنده نیست. راستی یک QR Code هم روی جلد کتاب هست که در آن به توضیح، درباره کتاب پرداخته‌ام!

❖ پرسش K: اگر دانش‌آموزی در مسیر یادگیری و استفاده از این کتاب به مشکلاتی برخورد کرد، آیا کمکش می‌کنید؟ اگر بله از چه طریقی می‌تواند با شما در ارتباط مستقیم باشد؟ (۱ نمره)

❖ پاسخ K: بله، بله، بله! کما فی السابق (اووووف!) تقریباً همیشه در دسترس بچه‌ها خواهم بود تا به سؤال‌شان پاسخ دهم و مشکلاتشان را حل کنم. بارها گفته‌ام راه‌های ارتباطی با ما زیاد است که به چند مورد اشاره می‌کنم:

کانال‌های تلگرام:

@olgoo_adabiat

@azmoon_adabiat

سایت بنده:

abdolmohamadi.com

❖ پرسش L: یک بیت از مولوی و یک بیت از حافظ که خیلی دوستشان داری بگو. (۵/۵ نمره)

❖ پاسخ L: به نظرم زیباترین (یا یکی از زیباترین) ابیات مولوی در مثنوی این است:

«تو مگو ما را بدان شه بار نیست با کریمان کارها دشوار نیست»

و البته انتخاب فقط یک بیت از دیوان حافظ برایم سخت است، اما شاید این بیت را بگویم که جان کلام باشد:

«مباش در پی آزار و هر چه خواهی کن که در شریعت ما غیر از این گناهی نیست»

۱۵ از ۱۵

آفرین به تو

(۵ نمره هم به کسانی داده می‌شود که برای شادی و آزادی احترام قائلند! ©)

از ادبیات لذت ببرید
علیرضا عبدالمحمّدی